

STADSVERKENNINGEN TILBURG met foto's.

Verslag ronde 46, Prof. Gimbrèrelaan, Coromandelstraat, Academielaan Slot. Loevesteinstraat, Kasteel Cannestraat, Kasteel Nemelaerstraat, Kasteel Strijenstraat, Prof. Cobbenhagenlaan, Kasteel Montfortstraat, Kasteel Twikkelstraat, Conservatoriumlaan, Kasteel Tongelaerstraat, Kasteel Croystraat, Kasteel Middachtenstraat, Muiderslotstraat, Kasteel Brederodestraat, Vellingenhoef, Slot Mathenesestraat, Kasteel Lichtenbergstraat, Kasteel Bouvignestraat, Kasteel Maurickstraat, Kasteel Amerongenstraat, Kasteel Nijenrodestraat, Kasteel Doorwerthstraat en Kasteel Rhoonhof, 13.04.26

Voordat we het verhaal van deze stadsverkenning beginnen een korte algemene inleidende uitleg.

De wandelingen worden steeds gelopen door Ton Goossens, Ad van Eijck en George Bedaux. Ad maakt foto's van de panden, George beschrijft de wandelingen en Ton schuift de foto's in de tekst van George.

We hebben het over **HIP**panden; HIP staat voor Heemkunde Inventarisatie Project. Wij geven een pand een HIPstatus als het geen gemeentelijk- of rijksmonument is maar wij (Ton, Ad, en George) het wel monumentwaardig vinden.

We hebben het regelmatig over het Bouwarchief. Vanaf 1906 is de gemeente Tilburg begonnen met het registreren van alle te bouwen en te verbouwen werken. In het bouwarchief zijn alle bouwvergunningen met bijbehorende tekeningen van nieuwbouw en verbouwingen bewaard. Rond 2000 is dit papieren archief ook digitaal in te zien. Van panden die voor 1906 gebouwd zijn staat in het bouwarchief dus geen informatie over de bouw zelf ter beschikking, wel informatie over verbouwingen van die panden die na 1906 hebben plaatsgevonden.

Wij hebben het over **verbeterpunten**: dat zijn plekken die wij van een niet aanvaardbare kwaliteit vinden.

We citeren met regelmaat uit:

'Het Tilburg e.o. van Architect Jos. Donders geschreven door Donders' kleinzoon Wout van Bommel.

De BONAS-publicatie 'Jos. Bedaux architect (1910- 1989)', geschreven door Christel Leenen.

De serie 'moNumenten' in Tilburg, deel 1, (nr 1 tm 100), 2 (101 tm 200), 3 (201 tm 300), 4 (301 tm 400), 5 (401 tm 500) en 6 (501 tm 600) van de Heemkundekring Tilborch.

'Tilburg in 94 stadsverkenningen' behandelt alle huizen en gebouwen van Tilburg. De nieuwe wijken De Blaak, Tilburg Noord en De Reeshof zijn in deze publicatie niet meegenomen evenals de voormalige gemeentes Berkel Enschoot, Udenhout en Biezen Mortel

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze stadsverkenning mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, scans, opnamen of enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het redactieteam dat bestaat uit George Bedaux, Ad van Eijck en Ton Goossens.

Aanwezig: Ton, Ad en George.

Vandaag is het verzamelen op de hoek Academielaan Professor Gimbrèrelaan. We hebben hier de vorige keer nog een blokje woningbouw onaangeroerd gelaten.

Prof. Gimbrèrelaan 79-59 (foto 2014)

We beginnen op de Prof. Gimbrèrelaan, de linker kant de nummers 73 tm 59. Omdat we vandaag veel herhalingen hebben van woningen en woonblokken die al eerder aan de orde zijn geweest, beperk ik me voor deze plekken tot een zakelijke opgave van gegevens.

Dat begint dus meteen al hier, een herhaling van eerder gezien materiaal. Bouwjaar 1961, Architectenbureau E.F. Groosman Rotterdam, NV. Mij. voor Stadsontwikkeling 's-Gravenhage, plan voor 130 woningen, hier acht woningen type C (horizontale raamstroken op verdieping).

Nr. 61 heeft in 1999 zijn gevel nogal ingrijpend gewijzigd. De horizontale raamstroken werden losse ramen in een bakstenen veld.

Ook bij nr. 59, de buurman, is iets ongewoons gebeurd. In 2003 kreeg het pand een dakopbouw waarbij de oude dakrand die het blok van acht woningen 'bij elkaar hield' losgelaten werd. Het verhoogde pand heeft hierdoor weinig verwantschap meer met zijn 'roots'.

We gaan de hoek om, de Coromandelstraat in, eerst aan de rechterkant huizen die we nog niet eerder zagen, maar wel van de oude bekenden E.F. Groosman en de NV. Mij voor Stadsontwikkeling te den Haag, gebouwd in 1962, een bouwplan van twaalf bungalows, zes hier in de straat en zes in de Kasteel Brederodestraat.

Coromandelstr 32-22 (foto 2014)

Hier betreft het nr. 32 tm 22. Het zijn betrekkelijk kleine huizen. Links en rechts van de voordeur zit een slaapkamer en daarachter, aan de tuinkant, de woonkamer en keuken. Ook hier een dakrand met boeiboord die de huizen bindt maar die door onderhoudsbehandelingen van verschillende soort en kleur in de loop der tijd een steeds individueler karakter heeft gekregen. Nr. 22 heeft zijn dakrand zelfs vijf cm verhoogd waarschijnlijk na het isoleren van het onderliggende dak. Deze nr. 22 heeft ook zijn linkerslaapkamer een 80 cm uitgebouwd waardoor deze in één lijn is komen te liggen met de andere slaapkamer. De meeste woningen hebben het linker slaapkamerraam vergroot.

Coromandelstr 31-13 (foto 2014)

Aan de andere kant het type C van de Groosman- Stadsontwikkeling combinatie, gebouwd in 1961, tien woningen als onderdeel van een plan van 130 woningen, nr. 31 tm 13. Twee dakopbouwen van het 'bungalowtenttype', nr. 31, bouwjaar 1980 en nr. 21, bouwjaar 2001. We gaan linksaf de Merantistraat in. Vijf, oorspronkelijk zes woningen van het type C van de Groosman-Stadsontwikkeling combinatie, onderdeel uitmakend van een plan van 130 woningen, gebouwd in 1961, de nummers 2 tm 10. Hier alleen op nr. 2 een dakopbouw, gerealiseerd in 2019. Een opvallende afwijking zien we bij nummer tien. Hier zijn twee huizen en twee garages in de jaren negentig tot één woning met huisartsenpraktijk omgebouwd. De toegang tot de praktijk zit in de zijkant aan de Academielaan en in de garage daarnaast is de wachtkamer ondergebracht. De tweede garage doet niet aan het spel mee en is garage gebleven van een van de burens en de derde garage is de berging van de praktijk geworden.

Academielaan 10-22 (foto 2014)

Zo zijn we ongemerkt op de Academielaan beland, eerst garages en dan de woningen 10 tm 28, tien woningen, type C, Groosman-Stadsontwikkeling, bouwplan voor totaal 130 woningen. De dakopbouw van nr. 22 (2004) heeft ook de verbindingsdakrand laten vervallen, zoals we ook net op de Gimbrèrelaan zagen. We lopen door en steken de Gimbrèrelaan over en zien daar eerst op de hoek de gebouwen van het geheel vernieuwde woonzorgcentrum Zonnehof dat we op onze vorige wandeling beschreven hebben (2013).

Academielaan 48-144 A (foto 2014)

Dan daarnaast, Academielaan 58, de in 1989 gebouwde 58 aanleunwoningen van Zonnehof. De opdrachtgever was toen de Vereniging Volkshuisvesting Tilburg en de architect Architectenburo Willem van Asten. Verzorgde architectuur, waarschijnlijk van een karig budget. We steken de St. Oloflaan over en zien op de hoek de woningen van aannemer Heerkens van Bavel en architect Noud Heerkens, gebouwd in 1962. We bespraken ze de vorige wandeling.

Academielaan 148-154

Academielaan 148-150 D

Vervolgens op nr. 148, 150 en 152 drie huizen waarvan ik in het gemeentearchief niet hun bouwgegevens kan vinden. Volgens de bag viewer zijn het huizen van 1926. Daar houden we het dan maar op. Mooie huizen die nog in originele status verkeren, de voordeuren, de erkers en de bloembakken. Nr. 152 heeft een dwarskap.

Nr. 154 lijkt bij het vorige rijtje te horen maar Ton attendeerde mij erop dat dit pand er later tegen aan gezet moet zijn. De steen en de kozijnen zijn heel anders. Het digitaal gemeentearchief geeft gelukkig hier wel thuis: bouwjaar 1934. Piet Vekemans uit Goirle was aannemer en ontwerper. De Academielaan heette toen nog de Reitschestraat.

Academielaan 162-156

Academielaan 162 D

Nr. 156 tm 162 zijn vier woningen gebouwd en getekend door aannemer Struycken in 1933. Nr.156 heeft het raam achter het balkon vergroot en het raam en de onderdorpel van het erkerraam verlaagd. De overige woningen lijken nog origineel te zijn.

Academielaan 73-75

Academielaan 73-75 D

We draaien om en kijken naar de overkant, naar nr. 75 om precies te zijn. Deze woning werd in 1929 gebouwd in opdracht van Mej. de Weduwe A. Lemmens. Arn. Van Poppel was haar architect. Een succesvolle combinatie want ook het pand nr. 73 werd drie jaar later in 1932 door dit koppel gerealiseerd. Café Lacabane dat in de jaren zestig als dancing een begrip zou worden in Tilburg werd toen gebouwd, een café met zaal en vanaf 1938 een overdekte schietbaan.

Academielaan 71

Nr. 71 werd ook in 1932 gebouwd en ook hier was Arn. Van Poppel de architect. Nu was tuinman A. Segers zijn opdrachtgever. En, nu we deze gevels goed bekijken, zou Arn. Van Poppel ook niet de drie huizen aan de overkant ontworpen hebben? Kijk naar het horizontale baksteenlijntje op de verdieping van nr. 71 waaraan af en toe een baksteen hangt. Aan de overkant zien we hetzelfde gebeuren. Kijk ook naar de lekdorpels die op beide einden een verdikking krijgen. Die zien we aan beide kanten.

Academielaan 69

Van nr. 69 is niets anders dan het bouwjaar in het archief te vinden: 1982. Op Street view is nog te zien dat dit huisje onderdeel uitmaakte van een cluster van 4 identieke huisjes. Het zijn Hoge Veer-huisjes. Twee ervan hebben, amper dertig jaar oud, in 2011 plaats moeten maken voor vervangende nieuwbouw. Het is ook architectuur waar je niet gelukkig van wordt met die afgeschuinde dakjes.

Academielaan 61-67 (foto 2014)

We lopen door en komen dan bij de nummers 67, 65, 63 en 61, vier woningen van het Broek-en-Bakemaplan, in totaal 175 woningen, plan de Reit, projectarchitect W.J. van der Jagt. Type B, de rug aan rug woningen, gebouwd in 1973. Het zijn eigenlijk niet de juiste types voor hier aan de rand van het plan aan een buurtontsluitingsweg. De woningen hebben enkel voortuinen en die zijn omwille van privacy met schuttingen dicht gezet hetgeen hier aan deze brede straat geen fraaie aanblik geeft.

Slot Loevesteinstr 1-5

We gaan linksaf, via de Gimbrèrelaan de **Slot Loevesteinstraat** in. Nr. 1 tm 5 en nr. 9 tm 15 zijn zeven woningen type A, eengezinswoningen van het plan Broek en Bakema.

Het rijtje wordt ruw onderbroken door een naar het lijkt verdwaald trafohuisje op nr. 7. Ton legt me uit dat het huisje niet verdwaald is. Vaak wordt voordat de stedenbouwkundige verkavelingen definitief worden eerst een infrastructuurplan gemaakt met wegen en trafostations. Deze stations worden dan gebouwd zonder hun buitenschil. Pas als de omgevende bebouwing gereed is krijgt het trafostation zijn definitieve ommanteling in het materiaal en de kleur van de inmiddels gerealiseerde gebouwde omgeving. En het verhaal van Ton kan ik hier bevestigen met jaartallen: het trafostation is in 1962 gebouwd en heeft in 1976 zijn bakstenen ommanteling gekregen toen de hele wijk voltooid was, zo zie ik op de tekeningen in het digitale archief.

De woningen, die van 1973 dateren hebben verspringende lessenaarsdaken.

Dan, we lopen door, aan de rechterkant weer dezelfde type A eengezinshuizen met één verschil: ze liggen net omgekeerd, de voorkanten zijn hier achterkanten geworden.

Slot Loevesteinstr 21-29

Het zijn de nummers 29 tm 21, vijf huizen waarvan we direct in de parallelstraat de voorkant tegen zullen komen.

Slot Loevesteinstr 20-26

Aan de linkerkant zien we eerst garages en dan op de nummers 20 tm 26 weer vier rug aan rugwoningen van het type B van het B. en B. plan van 1973. Op nr. 20 is in 2006 een extra laag gezet.

Misschien is het goed nog eens het type B nader te beschrijven. Als je voor de woning staat heb je rechts een eenlaagse uitbouw voor de keuken en berging. Daarachter ligt de hoofdbouw in twee lagen. Boven is de slaaplaag en beneden links de woonkamer en rechts de entree.

Slot Loevesteinstr 28

De straat draait naar rechts en in de bocht zien we links nr. 28, eenzelfde huisje als we net op de Academielaan zagen. Nieuwe lelijkheid, gebouwd in 1982.

Slot Loevesteinstr 42-48

Slot Loevesteinstr 34-40

En dan wordt ons oog aangenaam verast door een lange rij van nieuwe bebouwing aan de linkerkant. Het zijn onder andere de nummers **36, 44 en 60**. In 2009 heeft Amarant hier op het terrein van Hoge Veer in totaal vijf woongebouwen en twee gebouwen voor dagbesteding voor mensen met een beperking gerealiseerd. Fraaie architectuur met afwisselend witgeschilderde en rode bakstenen gevels, rustige architectuur die zich

goed voegt in deze groene laan. De architectuur is van Marquart Architecten uit Raamsdonkveer. We zetten de gebouwen die hier direct aan de straat grenzen op onze HIP-lijst.

We gaan rechtsaf, wat tot onze verbazing ook nog Slot Loevesteinstraat heet. Eerst zien we daar rechts de woningen waarvan we net de achterkant zagen, nr. 21 tm 29 en links nr. 31 en 33.

Deze twee woningen zijn weer type B woningen, het rug-aan-rug type, alle woningen gebouwd in 1973.

We lopen rechtdoor voorbij een parkeerplaatsje. Kasteel Cannestraat heet het hier. Rechts de achterkant van woningen aan de Loevesteinstraat, links op nr. 7 tm 13 type B woningen van Broek en Bakema van het jaar 1973. Nr. 7 heeft in 2007 een extra verdieping gekregen, nr. 9 heeft nr. 7 gevolgd in 2009.

Kasteel Cannestr 21-15

We lopen door en gaan dan naar links de parallelstraat in. Hier heet het ook Kasteel Cannestraat. Aan de linkerkant nr. 21 tm 15 de vier equivalenten van de nummers 7 tm 13, rug-aan-rug woningen dus en rechts 29 tm 23, vier woningen van het type C1 van het B. en B. plan.

Kasteel Doorwerthstr 23-19

Dit type kent een voorhof van een meter of twee diep. Aan de voorhof zit rechts de entree en links de woonkamer. Als je in de entree bent loop je recht door een gang in en heb je aan de linker kant een drietal slaapkamers

die uitkijken op een buitenkamer. Deze buitenkamer wordt aan de achterkant door een schuin liggende garage afgesloten. Een soort patiobungalows dus.

We steken het parkeerplaatsje over en zijn dan weer in de Slot Loevesteinstraat, nr. 37 en 35, weer type B woningen. Alles is hier in 1973 gebouwd.

We lopen de straat niet uit maar weer een stukje terug en gaan dan links de Kasteel Cannestraat weer in. Sorry, wij hebben het stratenpatroon met namen en nummers echt niet bedacht.

Kasteel Cannestr 22-24

De nummers 22 tm 28, vier woningen van het type C2, bungalows met een uitgebouwde garage, links in het voorhof. Rechts achter de entree weer de slaapkamers en links achter de woonkamer de buitenkamer.

Rechts zien we aan het fraaie parkje een rijtje van 8 eengezinswoningen type A, no. 31 tm 45. Hier heet het ook Kasteel Cannestraat. Bouwjaar blijft 1973.

We lopen iets door en dan links af de Kasteel Nemelaerstraat in.

Kasteel Nemelaerstr 20-12

Kasteel Nemelaersstr 11-9

Hier op nr. 12 tm 20 vijf woningen type A, de eengezinswoningen van het B. en B. plan en aan de overkant weer twee rug aan rugwoningen type B, de nummers 9 en 11. Ook hier alles van 1973.

We lopen weer terug naar de andere kant van de Kasteel Nemelaerstraat. Rechts de achterkanten van de eengezinswoningen die we net zagen en links nr. 7 tm 1, vier type B-woningen, B. en B. plan 1973.

We lopen de Nemelaerstraat uit en maken dan een draai van 180 graden naar links en komen zo weer in de Kasteel Cannestraat. Links, nr. 53 tm 47, weer vier type B-woningen en rechts, nr. 61 tm 55, vier type C1-woningen, met de schuine garages, B. en B-plan, bouwjaar 1973.

Dan rechtdoor kijken we nog even de Slot Loevesteinstraat in. Aan de linkerkant zien we daar nog twee rug-aan-rugwoningen van het B. en B. plan, de nummers 41 en 39, bouwjaar 1973. Nr. 39 kreeg zijn dakopbouw in 2005.

We lopen weer terug en gaan linksaf de Kasteel Cannestraat weer in en zien daar links op nr. 46 tm 52 de C2 types (uitgebouwde garages in de voortuin) van het B. en B. plan 1973.

Kasteel Cannestr 63 groen

Kasteel Cannestr 63-77

Deze woningen kijken mooi uit op het parkje. Wij doen dat ook en zien dan aan de linkerkant acht type A- eengezinswoningen van het B. en B. plan 1973, Kasteel Cannestraat 63 tm 77.

We lopen door en gaan linksaf de Slot Loevesteinstraat in. Aan de linkerkant, nr. 43 tm 51, vijf type A-woningen en rechts, nr. 53 en 55, twee type B woningen van het B. en B. plan 1973.

We lopen weer terug en gaan rechtdoor de Kasteel Cannestraat weer in en hebben daar weer rechts de achterkanten van type A woningen die we net zagen en links op nr. 79 tm 85 de typeB varianten van het B. en B. plan 1973.

We lopen de straat uit en maken weer 180 graden naar links en komen dan weer in de Kasteel Cannestraat.

Kasteel Cannestr 87-101 (foto 2014)

Links weer vier type B-woningen, nr. 93 tm 87, rechts, nr. 101 tm 95, de type C1-variant met de schuine garages. Het gaat nog steeds over het B. en B. plan 1973. Nr. 95 heeft van de schuine garage een slaapkamer gemaakt en op de inrit naar de voormalige garage zijn nieuwe garage gebouwd. Het gebeurde in 2001. Studio van Hees uit Hilvarenbeek zorgde voor de tekening.

Recht door komen we weer in de Slot Loevesteinstraat.

Slot Loevesteinstr 59-57

Links zien we op nr. 59 een type B-woning die een heel eigen leven is gaan leiden: in 1989 werden van twee garages een garage voor de auto en een afdak voor de BBQ gemaakt, in 1998 werd de voorgevel samen met die van de burens op 57 grondig aangepakt, al het hout werd baksteen, en in 2003 kwam er nog een verdieping bovenop. De gevel van nr. 59 kreeg rond 2020 een witte schilderbeurt. Nr. 57 hield het bij de verandering van gevel. We lopen weer terug en gaan dan linksaf. Hier blijft het Kasteel Loevesteinstraat heten.

Slot Loevesteinstr 110-112

Links vijf woningen van het C3 type. Ze hebben links in de voorgevel een carport, dan een woonkamer en rechts de entree met daarachter aan de buitenkamer een drietal slaapkamers.

Slot Loevesteinstr 118

We zitten nog steeds in het Broek en Bakema plan, ontworpen door W. van der Jagt, gebouwd in 1973, nr. 110 tm 118.

Op de hoogte van nr. 112 gaan we rechtsaf voor de nummers 61 tm 67.

Weer type B-woningen van het B. en B. plan. Nr. 61 heeft in 1997 aan zijn laagbouw een stukje aangezet, waardoor de straat nog smaller is geworden. Ook de nieuwe garage aan de overkant draagt aan deze vernauwing bij. De gemeente keurde beide ingrepen wel goed...

We lopen het straatje uit en maken weer een draai van 180 graden en zien dan weer de equivalenten van de type B's die we net zagen. De nummers 75 tm 69. En ook hier zien we op no. 128 een trafo huisje uit het gelid staan.

We treffen er geen digitale gegevens van maar waarschijnlijk staat het bouwjaar op de gevel. Het zal ook net als zijn evenbeeld aan de andere kant van dit Broek en Bakemaplan in 1962 gebouwd zijn en in 1976 zijn ommanteling van in dit geval een rode steen gekregen hebben.

Prof. Gimbrèrelaan 132-130

We lopen weer terug naar de Gimbrèrelaan en slaan daar links af. We kijken nog even naar links voor nr. 130 en 132. Dit pand is in 1983 gebouwd in opdracht van tandarts R. Steures naar een ontwerp van Architectenburo Dré Storimans. Het gebouw valt niet op en dat is soms ook een compliment. Het is onlangs wit geschilderd.

We steken de Conservatoriumlaan over en gaan dan in de Gimbrèrelaan de eerste staat rechts, de Kasteel Strijenstraat in.

Kasteel Strijenstr 32-22

Hier zien we weer de bungalows van de combinatie E.F. Groosman en de NV Stadsontwikkelingsmij. Den Haag. We zagen ze net in de Coromandelstraat al. Nr. 32 tm 22, zes woningen gebouwd in 1962. Hier maken de woningen onderdeel uit van een bouwplan van totaal 85 woningen. Twee slaapkamers aan de straat en de woonkamer en keuken aan de tuin. En hier heeft nr. 32 zijn slaapkamer naar de voorkant uitgebouwd, in 2005. Hij of zij heeft zich daarbij ook wat frivoliteiten gepermitteerd als daar zijn een nieuwe geprofileerde voordeur en, onder de voordeur, een daarbij passend tegelvloertje. Ook nr. 22 heeft zijn slaapkamerraam uitgebouwd. Het gebeurde in 2014.

Kasteel Strijenstr 31-21

Aan de overkant ook bekende huizen, ook van Groosman en de Stadsontwikkelingsmij, de horizontaal gelede eengezinswoningen, nr. 31 tm 15, in totaal negen stuks, bouwjaar 1962. De dakopbouw van nr. 31 dateert van 2004. De gevel is een herhaling van de onderliggende verdieping. Ook nr. 9 heeft rond 2016 een dakopbouw gekregen.

Kasteel Strijenstr 50-59

Kasteel Twikkelerf

We lopen rechtdoor naar de woongebouwen Trederose rechts aan het Kasteel Strijenerf, o.a. nr. 59 en het identieke maar naamloze woongebouw aan het Kasteel Twikkelerf, o.a. nr. 99. In totaal 20 appartementen gebouwd in 1987 door aannemer Alphons Coolen en ontworpen door Architectenburo Dré Storimans. Verzorgde architectuur met name aan de voorzijde waar de balkons verspringen.

Prof Cobbenhagenlaan 700-830 C

We lopen langs het fietspad richting Hogeschoollaan en zien daar aan de linkerkant het appartementengebouw Koninxhoek opdoemen. Het adres is Prof. Cobbenhagenlaan 728. In 1976 bouwde Bouwconsortium Serviceflats

Rosmalen hier dit woongebouw van in totaal 66 appartementen. De architectuur was van Architectengemeenschap Van den Broek en Bakema zoals het bureau toen heette. Als projectarchitecten staat naast Van der Jagt dit keer de naam van Ir. P. Balhuizen vermeld. Het is jaren-zeventig architectuur maar wel van een betere soort.

Prof Cobbenhagenlaan 700-830 A

Enkele jaren geleden (2009) is de ingangspartij vernieuwd in een architectuur en frisheid die niet helemaal bij het bruine gebouw past.

Prof Cobbenhagenlaan 700-830 D

Het gebouw staat op dit moment in de steigers. De daken worden geïsoleerd waarbij de bruine daktegels die de hoogste appartementen bedekken vervangen worden door donkergrijze exemplaren.

We lopen door en slaan links af de Hogeschoollaan in. Hier telt het Koninxhoekgebouw 8 lagen.

Via wandelpaden gaan we linksaf door de parkachtige tuin van de serviceflat naar de kasteel Nijenrodestraat.

Kasteel Nijenrodestr 277

Op o.a. nr. 243 zien we weer bekende architectuur van E. F. Groosman, eenzelfde flatgebouw als we op een eerdere wandeling aan de Prof. Gimbrèrelaan hebben gezien. Dat ligt hier vlak achter. Op de begane grond bergingen en garages en dan over drie lagen in totaal 18 portiekflats, geen lift. Ook deze flat werd ontwikkeld door de NV Maatschappij voor Stadsontwikkeling uit den Haag.

Het is de zoveelste keer dat we de naam NV Maatschappij voor Stadsontwikkeling den Haag laten vallen. Tijd om aan de ware aard van deze onderneming aandacht te besteden. De NV. Maatschappij voor Stadsontwikkeling was een dochter van de Exploitatie Maatschappij Scheveningen (EMS) van Reinder Zwolsman. Deze dochter leverde in de jaren zestig van vorige eeuw in heel Nederland nieuwbouwwijken met duizenden woningen op. Zwolsman investeerde ook in grote ondernemingen. De Pier van Scheveningen kwam onder zijn leiding tot stand en hij stond ook aan de wieg van de commerciële televisie. (REM-eiland). In de jaren zeventig gaat zijn imperium langzaam ten onder, de laatste Zwolsmanbedrijven liquideerden in 1976.

We lopen verder en zien recht voor ons uit een strook van zeven type B-woningen, **Kasteel Nijenrodestraat no. 92 tm 80**, weer van het Broek en Bakemaplan, gebouwd in 1973, onderdeel uitmakend van het plan van Stichting Bouwplan de Reit voor het bouwen van in totaal 177 woningen. De woningen staan er nog in hun originele toestand. De parkachtige tuin van Koninxhoek loopt hier tussen de woningen door.

Kasteel Montfoortstr 30-43

We gaan links om deze woningen heen en komen zo in de **Kasteel Montfoortstraat**. Hier staan ze aan twee kanten de type B woningen, **nr. 33 tm 43 en 30 tm 42**. In totaal 17 woningen, ook allemaal in 1973 gebouwd.

Ook deze woningen verkeren alle in grote lijnen in originele staat.

We lopen de Montfoortstraat uit en maken op de Gimbrèrelaan weer 180 graden en komen zo in de **Kasteel Tongelaerstraat** en zien daar links weer zeven type B-woningen, **nr. 33 tm 21** in dezelfde groene setting als in de voorgaande straten. Ook hier geen dakopbouwen of andere aantastingen van de woningen.

Vanwege de bijzondere ligging van deze woningen in het royale groen en omdat ze in grote lijnen nog in de oorspronkelijke staat verkeren plaatsen wij deze hele verzameling type B-woningen, net als we eerder deden met alle woningen van het B. en B. plan hier aan de overkant van de Gimbrèrelaan, op onze HIP-lijst.

Aan de rechterkant kijken we tegen achterkanten. We lopen door tot het einde van de straat en slaan dan tweemaal rechts af en zijn dan in de Kasteel Twikkelstraat.

Kasteel Twikkelerf 49-59

Eerst een rijtje eengezinswoningen aan de rechterkant. Ze passen qua situering en architectuur niet in dit rechthoekige wijkje. Het is ook een latere invulling. Het zijn dertien woningen gebouwd in 1983 door Bouwonderneming Peil B.V. en de architectuur is van Architectenburo Heerkens. De uitdrukking 'zo gaan er wel dertien in een dozijn is' is hier van toepassing. In het eerste blok zijn de luifels boven de voordeuren nog de enige luxe in de gevels maar bij het tweede blok is zelfs deze luxe achterwege gelaten. Het gevolg is dat bijna iedere woning later zijn eigen afdakje heeft gekregen.

Links zien we dan weer de Groosman Zwolsman woningen zoals we ze vanaf nu voor het gemak gaan noemen, nr. 14 tm 32, tien woningen, gebouwd in 1962 onderdeel uitmakend van een bouwplan van 65 woningen. Het type met de horizontale raamstroken. Hier nog geen ordeverstoring door dakopbouwen.

Kasteel Tongelaerstr 2-32

Aan de overkant, o.a. nr. 11 tm 57, zien we een flatgebouw van 24 etagewoningen en 15 autoboxen van de Groosman Zwolsman combinatie. Het lijkt veel op het flatje dat we net zagen. De achterkant oogt wat armoedig, wat vooral veroorzaakt lijkt te worden doordat de bestrating tot tegen de flat door loopt.

Kasteel Twikkelstr 1-47

De voorkant heeft hier een royale groenstrook. Het bouwjaar is ook hier 1964.

Conservatoriumlaan 28-12 (foto 2014)

We lopen rechtdoor en dan linksaf de Prof. Gimbrèrelaan in en dan links de Conservatoriumlaan op, aan de overkant nr. 28 tm 12. De Groosman-Zwolsman combinatie heeft ook dit deel van de wijk gebouwd. Hier weer de eengezinswoningen met de horizontale glasstroken. Negen woningen die onderdeel uitmaakten van een plan voor 65 woningen. Het bouwjaar is weer 1962. Ook hier geen dakopbouwen. Wel rustieke afdakjes boven de entrees van 28 en 20.

Kasteel Croystr 16-2 (foto 2014)

Dan rechts af de Kasteel Croystraat in. Nr. 16 tm 2, acht eengezinswoningen ook weer van Groosman Zwolsman nu het type met de verticale geleiding. Deze maken weer deel uit van een bouwplan van 36 woningen. Bouwjaar 1962. Geen dakopbouwen.

Kasteel Heeswijkstr 20-4

We gaan rechtsaf de Kasteel Heeswijkstraat in. Links en rechts hetzelfde type met de verticale geleiding. Links nr. 2 tm 20, tien woningen met op nr. 14 een rechthoekige dakopbouw, gedateerd 1996.

Kasteel Heeswijkstr 17-1

Rechts nr. 1 tm 17, negen woningen met liefst vier dakopbouwen alle van het bungalowtenttype. Die van nr. 11 is van 1983, die van 13 en 17 zijn beide van 1998 en, die van 15 is van 2017. Alle woningen in deze straat maken onderdeel uit van een bouwplan van in totaal 36 woningen gebouwd in 1962.

We lopen de straat uit en kijken dan nog even naar rechts voor de woningen Prof. Gimbrèrelaan 153 tm 139, acht woningen van Groosman Zwolsman gebouwd in 1962, het horizontale type eengezinswoningen, deel uitmakend van een plan voor 65 woningen. Ook hier geen dakopbouwen.

Prof Gimbrèrelaan 137-123

Dan weer terug naar de woningen die uitkijken op een royaal plantsoen, ook Gimbrèrelaan, nr. 137 tm 123, ook achttwoningen en verder alles van hetzelfde als bij het vorig rijtje woningen. Ook weer geen dakopbouwen. We gaan links af de Kasteel Amerongenstraat in, nr. 19 tm 1, tien woningen Groosman Zwolsman, bouwjaar 1962, deel uitmakend van een bouwplan van 36 woningen, verticaal gelede eengezinswoningen. Nr. 19 heeft een rechthoekige dakopbouw gekregen in 1995. Nr. 17 heeft in 2014 zijn dakopbouw gekregen. Nr. 15 heeft aan de voorkant in 2001 een erker gebouwd en daarvoor vergunning gekregen. Nr. 13 heeft zijn opbouw gekregen rond 2016 en nr. 3 heeft in 1999 zijn dakopbouw gekregen, ook weer een rechthoekig type.

Prof Cobbenhagenlaan fietspad 3

Dan lopen we door naar de hoge flat aan de Cobbenhagenlaan, onder andere nr. 430, in totaal 90 flatwoningen en 8 autoboxen van het duo Groosman Zwolsman, gebouwd in 1964.

Kasteel Middachtenstr 2-12

We maken weer een draai van 180 graden naar rechts en kijken voordat we de Muiderslotstraat in lopen links naar de Kasteel Middachtenstraat. Nr. 2 tm 12, acht woningen, bouwjaar 1962, Groosman Zwolsman, bouwplan voor 49 woningen en 8 garages, horizontaal gelede eengezinswoningen. Vier dakopbouwen, alle van het bungalowtenttype, nr. 2 is van 1980, nr. 4 is van 1990, nr. 8 is van 1993 en nr. 10 is van 1980.

Dan de Muiderslotstraat. Links, nr. 14 tm 32, tien verticaal gelede eengezinswoningen, bouwjaar 1961, Groosman Zwolsman, bouwplan 47 woningen, twee dakopbouwen, een op nr. 18, bouwjaar 2007 en de ander op nr. 30, met een bouwjaar rond 2022.

En aan de rechterkant o.a. nr. 11, weer de bekende flat van 24 etagewoningen en 16 autoboxen van Groosman Zwolsman, gebouwd in 1962.

En zo komen we, linksaf, opnieuw in de Prof. Gimbrèrelaan, nu nr. 121 tm 107, bouwjaar 1961, acht horizontaal gelede eengezinswoningen, Groosman Zwolsman, bouwplan voor 49 woningen en 18 garages, deze keer twee dakopbouwen, op nr. 113 en 111, beide gerealiseerd in 2019.

We gaan linksaf de Kasteel Brederodestraat in.

Kasteel Brederodestr 32-22 (foto 2014)

Eerst rechts, nr. 32 tm 22, zes woningen van Groosman Zwolsman, het bungalowtype, bouwjaar 1962, bouwplan voor 12 woningen en 20 garages. Nr. 28 heeft een deel van zijn gevel naar voren gehaald. Het moet rond 2014 gebeurd zijn.

Kasteel Brederodestr 31-13 (foto 2014)

En dan links weer de horizontaal gelede eengezinswoningen van Groosman Zwolsman, in totaal tien stuks, bouwjaar 1962, bouwplan voor 49 woningen en 18 garages. Hier geen dakopbouwen. We lopen door. Aan de rechterkant lopen we weer tegen een verdichting van de wijk aan. Deze vond plaats in 1981. Vellingenhoef heet hier de straat. En er is flink verdicht.

Vellingenhoef 61-71 (foto 2014)

Het betreft hier een bouwplan voor in totaal 22 rug-aan-rugwoningen en een woongebouw van 60 wooneenheden, gebouwd in 1981 door de woningcorporatie S. V. W. Het ontwerp is van Architectenburo Dré Storimans. De rug-aan-rugwoningen nr. 61 tot en met 82 zijn beduidend kleiner dan de Broek en Bakematypes die we eerder vandaag zagen. Ze doen armoedig aan.

Vellingenhoef 1-60 A

Het woongebouw (o.a. nr. 15) heeft een halfronde plattegrond en vier bouwlagen. Aan de buitenkant heeft het met de betonnen rasters een mooie uitstraling.

Vellingenhoef 1-60 B

Aan de binnenkant doet het met de trespa galerijplaten wat arm aan.
Na weer een draai van 180 graden komen we in de Slot Mathenesselaan.

Slot Mathennessestr 12 (foto 2014)

Links negen woningen, nr. 2 tm 18. Het horizontale eengezinstype van de Groosman Zwolsmancombinatie. Bouwjaar 1961, bouwplan 49 woningen en 18 garages. Nr. 4 en 6 hebben hun dakopbouw er in 1997 samen in één keer opgezet en nr. 12 heeft zijn opbouw in 2002 gerealiseerd. Een nieuw type, rechthoekig maar met een flinke loggia die uitkijkt op het grote plantsoen aan de overkant.

We lopen de straat uit en gaan linksaf de Prof. Gimbrèrelaan weer in. Nr. 105 tm 91 zijn daar aan de beurt. Ook weer Groosman Zwolsmanwoningen, acht stuks, bouwplan 49 woningen en 18 garages, bouwjaar 1961, eengezinswoningen met horizontale raamstroken. Hier dus wel dakopbouwen, op nr. 95 en 97. Ze zijn er in 2003 tegelijk op gezet. Nr. 93 is in 2014 gevolgd.

Links af de Kasteel Lichtenbergstraat in. Links negen woningen, nr. 17 tm 1, bouwplan 47 woningen Groosman Zwolsman, bouwjaar 1961, eengezinswoningen, verticaal geleed.
Dakopbouw nr. 15, 1997, dakopbouw nr. 13, 1997.
Dakopbouw nr. 11, 1980. Nr. 9 idem. Nr. 5 is het bouwjaar 1981.

Kasteel Lichtenbergstr 2-16

Aan de overkant tien woningen, nr. 20 tm 2, alles van hetzelfde als bij de oneven woningen. Hier drie dakopbouwen: op nr. 20, 1993, op nr. 16 in 2021 en op nr. 6 in 2003.

We gaan linksaf de Kasteel Bouvignestraat in voor de nummers 2 tm 16. Ook hier acht eengezinswoningwoningen van het verticale type, Groosman Zwolsman, 1961, bouwplan 47 woningen. Nr. 8 (1991) en nr. 12 (1998) hebben een dakopbouw beide van het bungalowtenttype.

P Cobbenhagenlaan 222-400

We kijken naar rechts en zien daar de inmiddels beruchte betonrotflat aan de Cobbenhagenlaan. Nr. 22 tm 400.

P Cobbenhagenlaan 206-400Db (foto 2014)

De galerijen werden een tien jaar geleden met zo'n duizend stempels gestut. De flat is in 1962 gebouwd door de Groosman Zwolsman combinatie. Er schijnen toen constructiefouten gemaakt te zijn die toen ruim vijftig jaar later aan het licht gekomen zijn. Het gaat om 90 flatwoningen en 8 autoboxen. Inmiddels is alles gerepareerd.

We gaan naar links naar de Kasteel Maurickstraat, die alleen aan de rechterkant adressen heeft. Het flatgebouw links heeft zijn adres aan de Academielaan.

Kasteel Maurickstr 1-19 (foto 2014)

Dus Maurickstraat nr. 1 tm 19, Groosman Zwolsman, bouwjaar 1961, tien eengezinswoningen van het verticale type, deel uitmakend van een bouwplan voor 47 woningen.

Vier rechthoekige dakopbouwen: nr. 3 van 2001, nr. 7 van 1998, nr. 15 van 2005, en nr. 19 bouwjaar 1991.

En tot slot hier in deze wijk gaan we linksaf naar de Academielaan voor de beschrijving van de flat hier aan de linkerkant, o.a. nr. 53. Een herhaling van de flatjes die we eerder zagen. Van de Groosman Zwolsmangroep, bouwjaar 1961, 24 etagewoningen 16 garageboxen.

We hebben nog wat tijd over om naar de Prof. Gimbrèrelaan 158 en 156 te gaan en van daaruit naar uiteindelijk de Conservatoriumlaan.

Prof Gimbrèrelaan 158

Aan de rechterkant Prof. Gimbrèrelaan 158. Bouwkundig Ingenieursbureau Beltman uit Enschede heeft het ontworpen en het is in 1962 gebouwd. Om het huis een vriendelijker aanblik te geven zijn de enkelruitsramen onlangs veranderd in vierruitsexemplaren.

Prof Gimbrèrelaan 156

Nr. 156 is gebouwd in 1963 en is een ontwerp van het Oisterwijkse architectenbureau Van Esch. De knik in het schilddak zorgt hier voor de vriendelijkheid.

P Gimbrèrelaan 203-225 (foto 2014)

Ondertussen aan de overkant op onder andere nr. 225 een portiekflat gebouwd in 1964 in opdracht van de NV. Mij. Voor Stadsontwikkeling te 's-Gravenhage. Het ontwerp is van E.F. Groosman, een keurig gebouw. Dit zijn 18 woningen. Eenzelfde blok staat achter dit gebouw in de Kasteel Nijenrodestraat.

Kasteel Doorwerthstr 82

We gaan rechtsaf de **Kasteel Doorwerthstraat** in. Nr. 82. Hier heeft tot 2010 een traditioneel gebouwd huis met kap gestaan, een ontwerp van Joh. Visser, gebouwd in 1964. Het huis is in 2010 grondig aangepakt en we zien hier het resultaat. Baulab uit Tilburg tekende voor het ontwerp. Het is wel veel gebouw op weinig grond geworden.

Kasteel Doorwerthstr 80

Nr. 80 is in 1965 gebouwd. Een ontwerp van architect Ir. L. van der Plas uit Dordrecht. Het huis is van de weg af niet goed te zien.

Kasteel Doorwerthstr 65-61

Aan de overkant op nr. **65, 63, en 61**, het begin van één groot woningbouwplan van Stichting Bouwplan de Reit. Het betreft in totaal 175 woningen gebouwd in 1973. De architectuur is van Van den Broek & Bakema Architecten uit Rotterdam met medewerkend architect W.J. van der Jagt. Deze drie patiowoningen zijn van het type C3 met in de voorgevel links de entree en keuken in het midden de woonkamer en rechts de carport. Achter de entree liggen aan de zogenoemde buitenkamers nog vier slaapkamers.

Kasteel Doorwerthstr 76-78

Op nr. 78, 77, 74, 72, 70 en 68 treffen we zes mooi gelegen grote tweekappers in 1984 gebouwd onder architectuur van Architectenburo Ing. C. Struycken. Nette woningen.

Prof Gimbrèrelaan 146

We gaan door het bospaadje links weer terug naar de **Prof. Gimbrèrelaan**, naar de nummers **152, 150 en 148** die direct aan de weg staan en de nummers **146, 144 en 142** die in het bos zijn gelegen. Het zijn ook type C3 woningen van het Reitplan van Van den Broek en Bakema, gebouwd in 1973. Nr. 142 is in 1997 aan de achterkant verbouwd door architectenbureau Jo. Coenen en Co.

Prof Gimbrèrelaan 134

Prof Gimbrèrelaan 134-140

Nr. **140, 138, 136 en 134** staan weer aan de weg en zijn ook weer van hetzelfde type. Nr. 134 heeft in 2002 in zijn voorgevel een erker aangebracht met goedkeuring van de gemeente. Die goedkeuring verbaast ons.

Prof Gimbrèrelaan 169-155

Aan de linkerkant zien we op nr. 169 tm 155 acht woningen van architect E.F Groosman, in 1962 gebouwd, in opdracht van de NV. Mij voor Stadsontwikkeling te 's-Gravenhage, die we net al tegenkwamen. Woningen in twee lagen met plat dak. Op de verdieping een borstwering van verticaal aangebrachte houten schrootjes. Bijna overal is dit materiaal vervangen door baksteen, maar wel heeft iedere eigenaar dit op zijn eigen wijze gedaan.

Kasteel Doorwerthstr 23-19

Kasteel Doorwerthstr 21+23 voorgevel C1 (foto 2014)

En dan weer naar de rechterkant. Het heet hier weer **Kasteel Doorwerthstraat**. Nr. **23, 21 en 19** zijn drie woningen van het Van-den Broek-en-Bakemaplan gebouwd in 1973, nu type C1. We kijken hier vanaf de straat tegen de zijgevel van de woningen aan. Aan de linkerkant, een klein straatje in zie je de voorgevel met voorhof. In de voorgevel rechts de entree met keuken en links de woonkamer. Achter de woonkamer zit de 'buitenkamer' en achter de entree zitten drie slaapkamers.

Kasteel Doorwerthstr 19-23 type C1 (foto 2014)

Aan de andere kant van het huis ligt aan een apart straatje de garage. Het zijn interessante plattegronden, heel compact gebouwd.

Kasteel Doorwerthstr 1a-e garages, type B (foto 2014)

Nog boeiender zijn de woningen op de nummers **17, 15, 13, 11, 9, 7, 5 en 3**, ook weer deel uitmakend van hetzelfde plan van 175 woningen.

Nu acht woningen van het rug-aan-rug type, type B. De voorgevels treffen we aan de overkant van de voorgevels van de type C1 woningen die we net zagen.

Kasteel Doorwerthstr 15 buitenkamer type B (foto 2014)

Om de entree te bereiken loop je de 'buitenkamer' in met rechts de berging en de keuken in de laagbouw. In de hoogbouw (twee lagen) zit dan naast de entree de woonkamer en boven zitten de slaapkamers. Achter deze woon- en slaaplaag zitten dan rug- aan rug de woon- en slaaplaag van de burens.

Conservatoriumlaan 173-159

En dan aan de **Conservatoriumlaan** wordt dit deel van het Bouwplan de Reit afgerond met eengezinswoningen met verspringende kap: nr. **159, 161, 163, 165, 167, 169, 171 en 173**, acht woningen van het type A. Aan de andere kant loopt dit indrukwekkende plan door in de Slot Loevensteinstraat maar dat deel van het plan bezoeken we een volgende keer. We besluiten het hele Van den Broek en Bakemaplan vooral vanwege zijn stedenbouwkundige kwaliteiten en zijn experimentele plattegronden op onze HIlijst te plaatsen. We kijken nog even naar de overkant.

Conservatoriumlaan 56

Nr. 56 is een gebouw van Architectenburo Dré Storimans gebouwd in 1984 maar de gevel die we hier zien is van Van den Hout en Kolen Architecten, een verbouwing van 2008. Het is de tandartsenpraktijk van tandarts Laugeman.

Conservatoriumlaan 60

Op nr. 60 is in 2023 een nieuw gezondheidscentrum verrezen. De architectuur was in handen van B-invented B.V in Eindhoven. De bestaande panden 58 en 60 hebben ervoor plaats moeten maken. We kijken weer naar de overkant.

Conservatoriumlaan 175

Conservatoriumlaan 175a

Nr. 175 is in 2008 gebouwd. Het is vervangende nieuwbouw voor de apostolische kerk die hier in 1961 gebouwd was. De huidige kerk is een ontwerp van Terrena Architecten uit Rotterdam. In de zwarte doos rechts zit een grote zaal en het witte gebouwtje met het schuine dak is de kapel.

Conservatoriumlaan 177 B

Nr. 177 is een woning gebouwd in 1963, onder architectuur van Adviesbureau Ir. Kramers en Ir. Van Niekerk uit Wassenaar. Een merkwaardig geconstrueerd huis.

Kasteel Rhoonhof 1

Kasteel Rhoonhof 4

Kasteel Rhoonhof 5

Tot slot van deze wandeling gaan we rechtsaf de Kasteel Rhoonhof in. Ton weet ons te vertellen dat hier vroeger Tuincentrum Westend heeft gezeten. In 1993 zijn hier op nr. 1 tm 5 vijf woningen gebouwd, vier woningen met een zadeldak en stenen dakkapellen en de vijfde woning met een plat dak en een soort uitkijktorentje. De opdrachtgever was Kraaivenvastgoed B.V. en zijn Architect Ad Smeulders. De stijl doet denken aan die van Bedaux en ook De Brouwer.

Conservatoriumlaan 191

Conservatoriumlaan 191 D

Nr. 6 is een totaal ander huis, gebouwd in donkere steen. Fotograaf Lahaye woont en werkt hier. Het huis is in 2007 gebouwd en een ontwerp van Livingstone Building Industrie.
Moe en weer voldaan keren we na deze interessante wandeling huiswaarts.

GB 03.05.2026.